

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2014-09-25

Rätt information på rätt plats och i rätt tid (SOU 2014:23) – slutbetänkandet av Utredningen om rätt information i vård och omsorg

Remiss från Kommunstyrelsen, dnr 001-950/2014

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Stadsdelsnämnden justerar beslutet omedelbart.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Ingrid Friberg
avdelningschef

Sammanfattning

I december 2011 beslutade regeringen att utreda möjligheten till en sammanhållen journalföring inom och mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Förvaltningen är positiv till ett sådant förslag då det exempelvis skulle underlätta när en person skrivs ut från sjukhus och flyttar in på ett vård- och omsorgsboende eller stödboende. Förvaltningen vill poängtera vikten av den personliga integriteten. En samlad dokumentation bygger på respekt för den enskildes självbestämmande och integritet. Denna remiss kommer från Kommunstyrelsen och remisstiden sträcker sig till den 29 september 2014.

Bilaga

Remiss från Kommunstyrelsen, dnr 001-950/2014

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för äldre och funktionsnedsatta.

Bakgrund

Vid regeringsammansammanträdet den 15 december 2011 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att utreda och lämna förslag till en sammanhållen journalföring inom och mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Utredaren fick även ett uppdrag att analysera förutsättningarna för att på internet eller genom elektronisk direktåtkomst öka tillgängligheten till vissa personuppgifter i Socialstyrelsens register över hälso- och sjukvårdspersonal (HOSP-registret).

Sammanfattning av remissen

Hälso- och sjukvården och socialtjänsten är två informationsintensiva sektorer. Det medför nya och ökade behov och krav på hur information ska hanteras. Informationshanteringen i hälso- och sjukvården och socialtjänsten är därför viktig för kvaliteten och säkerheten i den vård och omsorg som enskilda individer erbjuds.

Med hänsyn till såväl individens integritet som till förtroendet för hälso- och sjukvården och socialtjänsten kan det aldrig bli fråga om att information om individen ska kunna spridas okontrollerat. De fördelar som ett utlämnande av eller tillgång till uppgifter innebär måste alltid vägas mot de nackdelar och risker som kan uppkomma.

Utredningens förslag i korthet

- Två nya lagar; en socialtjänstdatalag och en hälso- och sjukvårdsdatalag
- En informationshantering som utgår från individens behov
- En informationshantering som stödjer tillgänglighet, säkerhet och skyddet för den personliga integriteten
- En informationshantering som bidrar till bättre resultat för individer i behov av hälso- och sjukvård och socialtjänst
- En informationshantering som stödjer yrkesutövare inom hälso- och sjukvård och socialtjänst i deras arbete

Socialtjänstdatalagen

I den utredning som regeringen tillsatt föreslås att en ny lag om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten ska införas, med namnet socialtjänstdatalag. Lagen ska gälla för kärnverksamheten i

socialtjänsten, det vill säga det som utförs av kommunala myndigheter, enskilda verksamheter och Statens institutionsstyrelse.

Lagen syftar till att främja en informationshantering som tillgodoser god kvalitet, rättsäkerhet och kostnadseffektivitet i socialtjänsten. Med denna lag ska förutsättningarna öka för en mer sammanhållen informationshantering inom och mellan socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Det handlar både om att se till att personuppgifter kan behandlas för att individer i behov av socialtjänst får insatser av hög kvalitet och om att säkerställa behovet av skydd för den personliga integriteten.

Hälso- och sjukvårdsdatalagen

I den särskilda utredningen finns många förslag till att öka förutsättningarna för en mer ändamålsenlig och sammanhållen informationshantering. Utredningens förslag i sin helhet kommer därför att ha en omfattande påverkan på innehållet i den patientdatalag som gäller i dag.

I utredningen föreslås att det ska bli tillåtet för vårdgivare att utbyta uppgifter om en patient eller brukare med hjälp av direktåtkomst med stöd av samma regler oavsett om verksamheten drivs offentligt eller privat. För att tillgodose patienternas behov av integritetsskydd föreslås att patienten ska ha rättighet att begränsa den elektroniska åtkomsten inom och mellan vårdgivare så att verksamheter som inte deltar i patientens vård och behandling inte får ta del av uppgifterna. En sådan spärr kan sedan hävas med patientens samtycke eller i en nödsituation där patienten inte kan lämna samtycke.

För att ytterligare förbättra möjligheterna till ändamålsenliga arbetssätt inom socialtjänsten föreslås att det i vissa fall även ska vara tillåtet med direktåtkomst mellan olika utförare av socialtjänst oavsett om de är kommunala eller privata.

Denna form av direktåtkomst ska endast omfatta det informationsutbyte som behövs exempelvis när den enskilde får insatser genomförda av flera utförare inom socialtjänsten. Med hänsyn till behovet av självbestämmande och skydd för den personliga integriteten ska den enskildes samtycke krävas för informationsutbytet.

För att en vårdgivare ska få ta del av uppgifter i system för sammanhållen journalföring krävs i dag att patienten lämnar ett särskilt samtycke till själva åtkomsten och användandet av uppgifterna. I den här utredningen föreslås att kravet på särskilt samtycke till personuppgiftsbehandlingen inte överförs till hälso-

och sjukvårdsdatalagen. I stället ska patientens samtycke till själva hälso- och sjukvårdsinsatserna vara grund för vilka uppgifter hos andra vårdgivare som det är tillåtet att ta del av.

Genom utredningens förslag får socialtjänsten motsvarande möjligheter att hantera och utbyta information som hälso- och sjukvården har haft sedan 2008.

Utredningen gör bedömningen att det inte minst i särskilda boenden för äldre kan förenkla och förbättra informationen för de deltagande aktörerna om alla dokumenterar i en gemensam vård- och omsorgsjournal. På så sätt skapas bättre förutsättningar för en god och säker verksamhet för de äldre som får sina behov av vård och omsorg tillgodosedda på boendet. Innehållet i en gemensam vård- och omsorgsdokumentation ska motsvara både det som ska dokumenteras i en patientjournal och det som ska noteras i en social journal.

Patienter eller brukare ska inte riskera att få en osäkrare vård eller vård av lägre kvalitet bara för att flera olika vårdgivare är inblandade.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till förslaget om en sammanhållen journalföring. Att ha all dokumentation samlad i ett och samma system skulle underlätta vid flera punkter. Bland annat:

- Då en person skrivs ut från sjukhus och flyttar in på ett äldreboende.
- Äldreboendet eller gruppboendestaden skulle vara uppdaterade på vilka eventuella insatser som gjorts på sjukhuset och eventuella missar vid en ordinär överrapportering skulle kunna förhindras.
- Yrkesutövare kommer att få bättre förutsättningar att ge enskilda individer god och säker hälso- och sjukvård och socialtjänst.
- Viktig information om brukaren eller patienten kan finnas tillhands i den stund och på den plats som behovet av information uppstår. Det förutsätter dock att personen i fråga har gett sitt samtycke till delad journalföring.

Förvaltningen vill understryka vikten av den personliga integriteten. En samlad dokumentation bygger på respekt för den enskildes självbestämmande och integritet. Därför är förvaltningen positiv till utredningens förslag att patienten ska få rätt att begränsa den

elektroniska åtkomsten inom och mellan vårdgivare så att verksamheter som inte är delaktiga i patientens vård inte får ta del av uppgifterna. En sådan spärr ska sedan kunna hävas med patientens samtycke eller i en nödsituation då patienten inte kan lämna samtycke.
